

متن پرسش

سلام علیکم: در سال ۳۵ هجری مخالفان عثمان با یکدیگر مکاتبه کردند و بر عزل عثمان هم داستان شدند. از مصر دو هزار نفر به فرماندهی ابو حرب غافقی و از کوفه دو هزار نفر به رهبری مالک اشتر و زید بن صوحان و از بصره گروهی به فرماندهی حرقوص بن زهیر به طرف مدینه آمده منزل عثمان را محاصره کرده پس از دروغ و عهد شکنی او را کشتند. متن نوشته شده، پاورقی: خطبه ۳۰ صفحه ۵۵ نهج البلاغه، ترجمه استاد محمد دشتی. نکته ی سوال برانگیز حضور مالک اشتر یار باوفای مولی علی در جریان کشته شدن خلیفه ی سوم است. آیا به خاطر حضور جناب مالک اشتر در این واقعه است که عده ای نا نجیب به حضرت علی (ع) تهمت شریک بودن در قتل عثمان را می زنند؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: همین طور که می فرمایید هرگز بنا نبود کار به کشتن عثمان بینجامد. شواهدی در میان است که این قتل یا توسط خود مروان انجام شده، و یا توسط طلحه، تا حرکت را از مسیر معقول آن منحرف کنند. در دوره ی عثمان، اقوام عثمان یعنی امویان در حاکمیت اند و مردم به جهت بی بند و باری های حاکمان اموی با آن ها درگیر می شوند. مردم مصر به مدینه می آیند و از حاکم مصر شکایت می کنند. وقتی نامه ی عزل حاکم مصر را از عثمان می گیرند تا به مصر برگردند؛ در راه پیکی را می بینند که به سوی مصر در حرکت است، متوجه می شوند نامه ای از عثمان دارد خطاب به حاکم مصر که این افراد که به مصر برمی گردند را تنبیه کند؛ لذا آن افراد به مدینه برمی گردند و کاخ عثمان را محاصره می کنند. معاویه سپاهی را از شام در نزدیکی مدینه گسیل می کند ولی دستور می دهد وارد مدینه نشوند. طلحه و زبیر و عمرو عاص جزء شورشیان اطراف کاخ عثمان اند، همچنان که مالک اشتر و محمد بن ابابکر که از یاران علی (ع) اند نیز جزء محاصره کنندگان آن کاخ اند. حضرت علی (ع) سعی می کنند قائله را بخوابانند ولی از یک جای دیگر که مسلم توطئه ای بوده تا عثمان کشته شود؛ کار از دست همه در می رود و علی (ع) می فرمایند: مرگ عثمان نه مرا خوشحال کرد و نه ناراحت.

بنی امیه متوجه اند عمر سیاسی عثمان تمام شده و حضور عمرو عاص در بین شورشیان هرچند صورت خود را می پوشانده، بی حساب نیست. طلحه و زبیر خودشان با امکاناتی که داشتند بی حساب در بین شورشیان نیستند. یاران علی (ع) هم در آن صحنه هستند تا اگر عثمان کشته شد کار به دست معاویه که لشکرش بیرون مدینه است نیفتد. موفق باشید

